

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82 —

... .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Insertiuni după învoială.
Scrisori neîncacate se refuză.

Popularitatea.

(*) Părintele Lucaciu își datorește triumful dela Beiuș popularității sale. Și cu dânsul a învins în același timp un principiu, că orice conducător politic trebuie să stăpânească cu desăvârșire inimile alegătorilor săi, dacă ține ca activitatea sa să aibă răsunet.

Cunoscând personalitatea deputatului de Beiuș, farmecul ce-l împrăștie vorba lui ademenitoare, figura cea blândă și luminoasă — neapărat că nu ne prinde nici o mirare, văzând cum mulțimea i-se supune. L'am văzut la diferite ocazii, prin întruniri publice și la conferențele naționale de falnică aducere aminte, cum ne stăpâna pe noiăștia, cari cumpănim cu mai multă răceală greutatea cuvântului, încât ni se pare foarte firesc, ca poporul însuș să tresalte vrăjit sub puterea glasului său și să izbucnească în cântecul de duioșie, când aude numele lui. Ceea-ce re privește însă mai de-aproape cu această ocazie este faptul, că mulțimea se apropie cu încredere de toți câți știu să se coboare în sufletul ei. Manifestarea dela Beiuș este o dovadă, că între poporul român și conducătorii săi este o strânsă și indisolubilă legătură.

Să mai poftescă acum presa maghiară și să vorbească de „agitatori“. Să mai vie contele Andrassy și să anunțe în țara întreagă, că fruntașii români sunt izolați de popor, că ei sunt niște simpli aventurieri, cari umblă cu mijloace ne-îngăduite. Mai îndrăzni-va cineva să afirme, că în tot ce s'a petrecut la Beiuș este măcar o umbră de demagogie, de forțare a sentimentelor, de exploatare a naivității mulțimei?

Nu. La Beiuș minciuna asta s'a demascat și popularitatea conducătorilor a străbătut printre sulile geandarmilor și s'a afirmat în modul cel mai strălucit. Așa e iubirea poporului, ea strivește barierele ce i se pun în cale și se naltă deplină către cei aleși.

Pentru noi momentul acesta e o rară satisfacție, căci politică fără simpatia maselor în adevăr nu se poate în împrejurările de față și în vremuri, în cari curentele democratice preponderază. Și satisfacția noastră crește mai ales când ne gândim, că dacă acum, la începutul activității noastre parlamentare conștiința datoriiilor naționale

în popor e atât de vie, ea se va manifesta și mai puternic, când se vor deștepta și părțile expuse, prin Sătmar și Maramureș și în unele cercuri ardelenene.

Legăturile cu poporul trebuie deci neîntrerupt cultivate, căci popularitatea conducătorilor este una din mijloacele sigure pentru înlesnirea triumfului cauzei întregi. Raportul trebuie să fie totdeauna acela dintre armată și general: cu cât încrederea reciprocă e mai mare, cu cât armata e mai disciplinată, mai ascultătoare și mai însuflețită, cu atât planul de război al generalului va fi mai repede și mai sigur executat.

Avem însă o rezervă:

Nimeni să nu abuzeze de această încredere. Nimeni nu e stăpân pe popularitate, ca să facă cu ea tot ce-i comandă momentul, sau interesul personal. Numai pusă în serviciul cauzei mari, ea este bine întrebuințată. Ea e ca o floare, care, mutată din pământul său, se vestejește.

Am avut și în trecut oameni populari și poporul privea la ei ca la apostolii vestitori ai vremilor nouă. Dar au fost și cazuri când poporul și-a întors fața dela aceștia, căci în loc de triumfuri i-au hărăzit desamăgiri. Și vai, amare sunt desamăgirile pentru popor. Nimic nu-l demoralizează mai mult, nimic nu-l face mai dîrz, mai necrezător, mai nepăsător față de el însuș, ca abuzul de încredere, ca înșelarea sa în vre-un frunțaș.

Astăzi sunt însă alte vremuri. Nimic nu ne face să ne temem și plini de încredere în fruntașii nostri, primim cu însuflețire la popularitatea lor. —

Ce va face guvernul?

Mai bine am scrie; ce nu va face guvernul?

Transacțiunea e asigurată. Lasă, că multe altele nu sunt asigurate. Dar *transacțiunea se va rezolvi la toamnă*. Acesta e tenorul unei serii de articole, pe cari le publică „Die Zeit“ ca venind dela un personaj politic din Ungaria. Personajul politic află cu cale să spună, că Wekerle aderează prin apă și prin foc la întocmirile din 1867 și vrea să mențină și banca comună. De altă parte Beck e din cale afară liberal și conciliant în chestiile privitoare la armată. Plus că e dorința Majestății Sale, ca transacțiune

să se perfectueze încă în acest an și c amândouă guvernele sunt hotărâte a prezenta la toamnă parlamentelor legile privitoare la transacțiune. În cadrele transacțiunii, după cum să proiectează, s'ar menținea banca comună și s'ar regula chestia cvotei.

Noi am anunțat aceasta mai de mult. — Astfel, după cum guvernul poartă afacerile de stat, ori după cum se lasă purtat de ele, la toamnă ar urma: transacțiune, delegații, budget, după toate probabilitățile și o indemnizare bugetară... Iar sufragiul universal? O, cât despre acesta marii patrioți și-au dat pe față gândurile de a'l mai amâna până la anul! Dacă ar merge toate, după cum vor ei. Dar guvernul se pare, că nu va avea răgaz măci chiar pentru celebrele, pentru mult lăudatele garanții ale constituției.

Pentru sufragiul universal am stăruit noi. Ei au avut răcori de chestia aceasta totdeauna, de când au venit la guvern. Li înțelegem dacă vreau să o zădărnicesc și să o amâne și acum. E treaba amcilor sufragului universal, ca să strice socotelile guvernului și să ducă sufragiul universal la isbândă, fără a cere pentru acesta consimțământul guvernului.

Dar guvernul coaliției și-a legat prestigiul și rostul existenței sale de chestia garanțiilor constituției. S'a agățat cu atât mai mult de acestea, cu cât căuta mai mult să evite sufragiul universal, de care s'a lăpădat.

Este, prin urmare, treaba guvernului, ca să ducă la isbândă garanțiile constituției.

Dacă noi nu i-am cere samă acestui guvern despre îndatorirea sa în chestia sufragiului universal, aderenții săi ar trebui să-i ceară în seamă garanțiile constituției.

Ce e cu garanțiile constituției?

Pentru ce guvernul nu-și întocmește programul de muncă astfel, ca să-și poată îndeplini măcar îndatorirea ce a luat-o asupra sa în chestia garanțiilor constituției? Cu atât mai vârtos, pentru că unele dintre aceste garanții, ori barem niște fărâme dintr'insele le are gata. Pentru ce guvernul nu s'a grăbit să dea flămânzilor sei măcar aceste fărime?

Cu tot zorul guvernului de a duce la sfârșit isprăvuri mari, restul de trai ce-l mai are acest guvern, nu face două parale.

Cloțanii populari își scot capetele, speriați, și caută pe unde să scape din corabia ursită a se cufunda. Nu va aduce guvernul în desbatere garanțiile constituției, pentru a'și pregăti în cele din urmă o cădere tricoloră? Ori le-a abandonat și pe acestea, de mult, după cum s'a scuturat de celelalte îndatoriri cari nu'i plăceau? Ori, ce are din abietele garanții poate, nu mai ajunge nic

pentru a da o spoială inevitabilei, tragicomice căderi?

Cu adevărat, dacă restul de viață ce îl va fi având guvernul, nu face două parale, atunci scrumul, care îi va rămânea în urmă nu face niciatât. Paușale, panamale, polonyiade, jekelfalusyade, andrássyade, güntheriade, kardoșiade, ciorapi... Nu se va afla nici un evreu atât de hazard, ca să dea ceva pentru gunoiul acesta.

Ce va face guvernul?

Care va să zică: guvernul nu are zor să facă sufragiul universal, pe care nu-l vrea, nu are zor să facă nici chiar garanțiile constituției, pe cari nu are curajul să le vrea. Dar are zor cu atât mai mare de transacțiune, de delegații de budget, de indemnizare, dacă toate aceste ar zăbovi...

Marele guvern național maghiar! Coaliția cea cu strașnica rezistență pasivă. Majoritatea patruzecișioptistă cu fiul lui Kossuth în frunte!

După învingere. Oastea, care după învingere se dă chefurilor și trândăviei nu a fost vrednică de învingerea ce-a raportat și prea degrabă i-se va putea schimba biruința în dezastru. Cuvine-li-se învingătorilor triumful, dar li-se cuvine și să aibă străjeri cu mâinile deapurare pe arme și însăși oastea să fie deapurare gata a privi în fața dușmanului.

Cititorii noștri vor fi ghicit deja, că ne gândim la Bihor, când spunem aceste.

Intâiu: în ziarele străine, precum și în ale noastre s'a accentuat importanța hotărâtoare a alegerii dela Beiuș pentru viitorul politic al tuturor celorlalte cercuri românești din Bihor.

Dar va trebui ca ai noștri să se pună de aci înainte la lucru, dacă vreau, ca această importanță să se afirme în favorul nostru. Trebuie să se chibzuiască bine și să se înceapă cât mai de grabă cu toate puterile această lucrare. Dacă am fost harnici să învingem, să nu lăsăm risipite roadele învin-

gerei ci să fim harnici a le aduna cât mai degrabă.

Pornirea spre deșteptare și înaintare începută mai de mult în Bihor așteaptă să ia un nou avânt pe urma înălțătoarei învingeri dela Beiuș. Să nu lăncezească acei, cari au pregătit învingerea dela Beiuș ci înțeleagă-se cu frații lor din celelalte părți ale Bihorului pentru de a întinde acțiunea lor peste tot Bihorul românesc și pentru a o adânci și a'i pune temeuri și mai trainice.

Al doilea: Să legăm ranele. Unde manifestarea simțirii naționale n'a fost cum ar fi trebuit să căutăm pricinile și să îndreptăm răul.

Al treilea: Tărcaia! Și toți tovarășii ei! Va trebui să ne dăm seama, ce să facem, pentru-ca să ne punem la adăpost pentru viitor de toate sălbătăciile mănunchiului de bandiți, cari terorizează sub paza autorităților un ținut întreg.

Cam aceste ne vin în minte, repede, după învingerea dela Beiuș. Celor din partea locului pot să le vină în minte și altele mai multe și mai bune, ce ar fi de făcut.

Lucrul de căpetenie e ca să nu se îngăduiască nici o zăbavă, să se facă tot ce se poate cu stăruință neînduplecată și cu aceeași însuflețire, cu care s'a pregătit învingerea dela Beiuș.

Beiușeni și toți Bihoreni! La lucru, acum, pentru desăvârșirea marelui început, ce ați arătat la Beiuș!

S'a supărat „Budapest“ al lui Kossuth pe corespondentul trimis la Beiuș din partea ziarului „Deutsche Zeitung“, pe care îl numește „betyár al condeului“. „Cavalerii“ condeului îl îndeamnă pe Kardos-Klein să facă proces lui „Deutsche Zeitung“ îi îndeamnă și pe deputații, cari l'au însoțit pe Kardos, îndeamnă în sfârșit toată lumea patriotică, să răsbune „calomniile“ pe cari le ridică „betyării condeului“ dela „D. Z.“ că domnialui Kardos-Klein ar fi dat pentru alegere 20,000 coroane președintelui partidului patruzecișioptist din Beiuș, 5000 coroane

deputaților, cari l'au însoțit, iar corteșilor câte 150 coroane și restituirea cheltuielilor. Ii mai supără pe cavalerii condeului dela „Budapest“ și celelalte informații, pe cari „D. Z.“ le dă despre Kardos-Klein și anume, că din om bogat ar fi ajuns sărac bietul de el, pentrucă și-a cheltuit tot ce a avut și a căzut cu toate aceste, fiindcă din multele parale aruncate în vânt, până la busunarele alegătorilor ar fi ajuns abia 5000 coroane și mai departe că tot domnialui Kardos-Klein ar mai sta și sub acuză criminală pentru ușurare și șantaj... Intru adevăr, lucrurile, cari li-se spun patrioților prin „D. Z.“ sunt cam aspre — chiar și pentru „patrioți“. Înțelegem, că „Budapest“ își îndeamnă oamenii, ca să-și răzbune și să-și repare reputația atăcată. Suntem și noi de părerea, că nu merge, ca să se debiteze prin presă astfel de invinuri, fără ca să le urmeze o acuză în fața tribunalelor, unde s'ar putea alege ce e adevăr și ce e calumnie. Și nu ne rămâne, decât să'i îndemnăm și noi pe amicii cavalerilor condeului ca să facă, negreșit, acuză ziarului „D. Z.“

Dar trebuie să spunem, cu multă părere de rău, suntem siguri, că nici de Kardos, nici deputații, cari l'au însoțit la Beiuș, nici președintele partidului patruzecișioptist din Beiuș — nu vor face proces ziarului vienez.

Conflictul cu Croația. Croații cer cu stăruință convocarea dietei croate înainte de 10 Octombrie, când se va întruni din nou parlamentul ungar, — ca deputații delegați să poată raporta dietei lor despre evenimentele din parlamentul ungar.

„Dacă dieta croată nu se va convoca înainte de 10 Octombrie — zice „Hrvatsca“, organul rezoluționistilor — delegații vor fi nevoiți să continue lupta. Iar lupta aceasta va fi cea mai îndârjită obstrucție împotriva guvernului ungar.“

Banul Croației a raportat, în treacăt fie zis, o învingere strălucită. Guvernul ungar a dat poruncă tuturor autorităților ca pe

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“.

In Palatul Artelor, de pe balcon. *

(Fragment din volumul, ce nu va apare nici odată: «Câteva luni în București și jur, cu prilejul expoziției».)

(Sfârșit).

Trecerea grăbită a mulțimii mă jig-neia, observațiile proaste îmi făceau ciudă, și mă revoltam cu durere, văzând pe cei mai mulți punându-și în vârful nasului aceste sfinte odoare, înaintea cărora trebuie să te închini din cea mai discretă depărtare. Și în mintea mea umbla: oare de ce lasă pe ori și cine să intre în biserici, să tulbure liniștea adevăraților credincioși, adânciți în ruga și smerenia lor? De ce?

Trebuie să ies la larg, la aer, la lumină. Și ieșiam pe balconușul din față.

Ah, ce panoramă minunată. Ce caleidoscop!

Jignire, ciudă, revoltă, toate erau uitate. Intr'o clipă le înăbușește, largul, aerul, lumina, mișcarea.

* Aceasta causerie am cetit-o — din neprecauție — la concertul din Klänzel, 4 August, în anul aceasta.

Cum nu străbate pe aici pe balcon nici un uruit de trăsură, cum nu se poate desluși nici un glas de ceartă, cum n'auzi decât un murmur și nu vezi decât o mișcare, ritmică, pretutindeni aceeași, și s'ar părea că lumea asta o visezi, — o vezi dar nu o auzi, — dacă din când în când n'ai tresări la un îngâmfat „töf-töf“ de „tomobil“ ce sperie lumea de pe alee, ori la țipetele *sexului privilegiat* („sexul frumos“ nu-i bine zis, nu-i destul de cuprinzător), dinspre înălțimile Watterschutului.

Zumzetul armonios de alăute dinspre birtul moldovenesc, parcă nici nu-l deslușești așa de feeric se contopește. Am impresia unei zile de sărbătoare, vara, la sat, după ameazi.

Privesc în neștirea tabloului ce se încheie și deschee la picioarele mele. Nu știu cum fără să-mi învârt ochii, par'că tot îl cuprind într'o privire. Colo, în zare, tocmai în față, se încovoae un arc mărișor, fără o formă anumită, pe sub care lumea se strecoară mereu. Nu știu cum vin la asta, închipuirea mea clădește în locul lui un turn larg, cu clopot deasupra și cu ceas, și cu trei porți zdravene, așa cum apără el în vechime sin-

gurele noastre amintiri trainice: lăcașurile ostașilor Domnului ceresc și ale ostașilor Domnului pământean deopotrivă. — Dar închipuirea se destramă repede. Acu par'că văd înviind alte clădiri; par'că frumoasele paviloane, mari, în două rânduri de-alungul aleelor, s'ar asemăna cu mulțimea de dulăi ținuți în lanț de-alungul coșteielor — semn al belșugului și bogăției, ce este la casă. O, paviloanele astea n'o să le uit nici odată. De nu ar fi fost ele — ici o streșină de cetate, colo o clopotniță sau un cor de mănăstire, în alt loc patriarhal, cerdac boeresc — nu m'aș fi simțit așa de „la noi“, așa de acasă, cum m'am simțit totdeauna. De ce oare nu sunt ele făcute pentru totdeauna? Mai știi, atunci poate ne-am îndesa mai tare, unde răsare soarele nostru [al tuturor — la Bucureștii așa de pestriți.

Dar colo cine strică pacea? A, e modernul, strălucitul, bogatul palat secesionist al binevoitoarei noastre vecine, cucoana Austrie, cu vulturul în două ciocuri. Și alături sub oblădirea aripei din dreapta — o, ce contrast cu realitatea, — o mică bisericuță românească, pavilionușul Bucovinei, smerit

viitor pe banul Rakodczay să-l numiască Excelență (Kegyelmes). Titlul lui oficial e numai méltóságos...

Dacă un Polony a putut fi „Kegyelmes“, de ce n'ar putea fi „Kegyelmes“ și un Fucsek—Rakodczay ?

Informațiile lui „P. H-p.“ Cinci luni au trecut de când a apărut în Londra studiul politic „The future of Austria-Hungary“ de Scotus Victor, studiu pe care l'am reprodus și noi în traducere românească.

„Pesti Hirlap“, în numărul său de astăzi, ia act despre apariția acestui studiu spunând că „înainte de aceasta cu câteva zile a apărut etc...“

Halal de așa informații.

Firește, „P. H-p.“ spune că studiul e o operă a „camarilei vieneze“...

ROMÂNIA

Intrevederea min. Sturdza cu Bülow.

Cu privire la convorbirea pe care a avut-o primul ministru dl Sturdza cu cancelarul Germaniei, prințul Bülow, ziarul „Neue Freie Presse“ publică următoarea comunicare din București :

Din anturajul primului ministru Sturdza care a sosit ieri la Sinaia, se aude că dl Sturdza atribue mare însemnătate întrevederii sale cu prințul Bülow și baronul Aerenthal. Dl Sturdza s'a exprimat față de un diplomat că cancelarul german a aprobat în totul politica actualului guven român care urmărește o apropiere cu Turcia a cărei integritate și drepturi, marile puteri sunt hotărâte a le menține neatacate și cu al cărei ajutor se va ajunge pe cale pacinică la asanarea situației în Macedonia și împlinirea dreptelor aspirații ale tuturor popoarelor creștine. Germania ca și Anglia vrea să sprijine mai mult ca până acum opera de reforme întreprinsă de Austro-Ungaria și Rusia în Macedonia.

Baronul de Aerenthal și-a exprimat desă-

vârșita încredere în politica balcanică a României, ale cărei pacinice intențiuni îi sunt cunoscute. În urma unor anumite evenimente politice șansele pentru regularea chestiunilor macedonene s'ar fi îmbunătățit în mod considerabil în ultimul timp.

Baronul de Aerenthal a accentuat că afară de Turcia, România are nevoie să întreprindă loiale raporturi și cu Bulgaria, pentru că principatul bulgar trebuie să-și apropie politica României și să aibă încredere în ea.

Baronul de Aerenthal și-a exprimat speranța că grație energiceii acțiuni a marilor puteri. Macedonia va intra în curând în raporturi normale. El s'a interesat de aproape și de ultimele turburări agrare din România.

În cele din urmă s'au discutat greutățile principale pentru încheierea tratatului de comerț între Austro-Ungaria și România și s'a fixat data începerii tratatelor.

Împăratul Wilhelm în București ?

„Vossische Zeitung“ dezmente știrea după care ar urma să aibă loc în curând o întrevedere a suveranilor Germaniei, Italiei și Austro-Ungariei la Viena.

Ziarul dezmente și știrea unei călătorii a împăratului Wilhelm la București.

Nu e exclusă însă posibilitatea ca cu prilejul călătoriei sale în străinătate regele Carol să se întâlnească în curând cu împăratul Germaniei.

Negocierile dintre România și Turcia.

„Politische Correspondenz“ scrie: După cum ni-se comunică din Constantinopol, a fost parafat tratatul consular și comercial în a 17-a întrunire a delegațiilor convenției turco-române, care a avut loc la 22 ale acestei luni.

S'a ajuns la o înțelegere asupra ridicării tarifului vamal pentru stafidele negre și roșii, struguri de masă, halva și rahat. De asemenea va fi ridicat tariful vamal și pentru celelalte produse turcești ce vin în România.

și neștiut. La spate, despărțit de-o puțin cercetată alee, iată însă un alt uriaș, silit par'că trufaș a se înălța peste capul strălucitorului palat. E pavilionul țării noastre ciudat, pestriț, fără ferești, orb, amenințat cu surpare — taman cum e însăși sârmana noastră țară...

Uf, p'aci să mă apuce și pe mine roțile sentimentalismului politic. Câtă melancolie slavonă în suflul nostru !...

Mă cutremur ușor de o dulce adiere a amurgului. Nu mă'ndur să părăsesc balconul. Așa e de bine aci de-asupra mulțimei și soarele sec de toamnă îți umple inima de duioșie, de bunătate de lene. Uiți par-că tot ce a trecut...

Ce-mi toacă prin minte de-odată !

Să fac împărțirea expoziției după trecut, prezent și viitor. Ciudată idee, dar hai s'o prindem.

Viitorul, întâi viitorul. Ce va fi, numai asta are preț adevărat, pentru asta ni-e bun și trecutul care în anumite clipe e prezent. Și-l găsec viitorul... Il găsec cu toate făgăduielile și nădejdele lui... îmi aduc aminte de cântările de trei zile ale corurilor noastre de pretutindeni, în arenele romane. Ce

înălțătoare clipe : triumful culturei, pe prundișul unde odinioară se sfășiau oameni și dobitoace sălbatic, înjosind sufletele privitorilor. N'are drept bătrânul cronicar : Nu omul sub vreme, vremea stă sub om...

Prezentul... Il aveam în față, îl priveam, și pe lângă toate marile supărări în adâncul sufletului meu eram vesel și ușurat.

O cetate, o casă boierească, cetate și ea o biserică — iată-ne și trecutul mai de aproape. Arenele, darul Romei : lupoaica cu gemenii, mai ferită o leacă, îmi înfățișau și o bucată din trecutul mai îndepărtat... Dar unde-i columna lui Traian istețul, și unde-i Sarmisegetuza dârzului Decebal ? Par-că le-aș fi văzut și acestea, dar nu în miniatură, sub coperiș, în grămadă cu altele, o, nu acolo era locul lor, ci în mijlocul tuturor frumuseților, sub strălucita boltă a cerului, columna să se fi înălțat ca o minune proroctoare iar...

(Nu urmez. Am zis, în notiță, că-i fragment. Așa să fie : fragment de fragment chiar).

S. C. Dan.

Ministrul României la Constantinopol va continua tratativele pentru a se ajunge la o înțelegere în chestia despăgubirilor proprietarilor musulmani din Dobrogea.

„Pesimismul nostru“.

La articolul nostru de fond publicat sub titlul de sus, dl Ioan Slavici ne trimite scrisoarea de jos, pe care o publicăm întocmai. Ținem să constatăm, însă, că articolul nostru n'a fost dictat de reavoință.

Măgurele, 13 August st. v., 1907.

Onorată Redacțiune,

Lipsind câteva zile de acasă, abia eri ajuns să citesc numărul dela 4 | 17 l. c. al „Luptei“, în care ați publicat sub titlul „Pesimismul nostru“ un articol asupra scrisorii ce-am adresat dlui profesor N. Iorga. N'ași mai stărui asupra celor cuprinse în acel articol, dacă nu tocmai din cercul reprezentat de *Lupta* ar fi pornit încă astăvară, în timpul expozițiunii, vorba, că nu mai au Români din regatul ungar ce să aștepte de la frații lor din România. Eram atunci eu și amicii mei de părerea, că rău fac cei ce o spun aceasta. Văzând însă cele ce s'au petrecut astă primăvară, citind articolul publicat de *Lupta* din pana dlui Partenie Cosma și urmărind cele ce se petrec acum, le-am dat dreptate și am mărturisit-o aceasta în scrisoarea prietenească, pe care în urmă dl profesor N. Iorga a publicat-o cu consimțământul meu dimpreună cu o parte din răspunsul ce-a crezut de cuviință a-mi da.

Era lucru firesc, ca *Lupta* să reproducă și ea cele două scrisori, în cari i-se dă dreptate ; nu înțeleg însă, cum a ajuns să publice și articolul intitulat „Pesimismul nostru“, care nu exprimă nici vederile cercului reprezentat de ea, nici simțământul comun al Românilor din regatul ungar și induce în eroare pe cititorii ei.

Autorul articolului învârte fel de fel de șuruburi retorice, ca să-i facă pe cititori să creadă, că eu am zis ceea ce am zis numai pentru că oarecare „supărări personale“ m'au făcut pesimist.

Lasă că e o lipsă de tact a pune în discuțiune publică *supărările personale* ale unui om, care nici odată nu s'a plâns el însuși nimănui. Ori și care ar fi pozițiunea, în care mă aflu, mi-am ales-o eu însu-mi potrivit cu firea mea și toți cei ce mă cunosc știu, că sunt mulțumit cu ea. M'am plâns sunt acum câțiva ani, în prefața narațiunii „Din Bătrâni“, că oamenii nu mă lasă să lucrez. Numai de aceasta ași putea să mă plâng și azi, cum se plâng toți cei ce vor să facă vreun bine.

Nu mie să mi-se spună, că sunt în România oameni înțelepți și doritori de bine. Eu îi știu pe toți — nu din auzite, ci pentru că peste treizeci de ani am lucrat cu dânșii și m'am deprins a-i stima și a-i iubi, am luat parte la durerea ce-i cuprinde când își dau seamă, că nu pot să facă nici a suta parte din multul bine, pe care-l vor, căci oamenii stricați ori rău nărașiți îi țin în loc și le zădărnicesc silințele. Acest ciuruc al societății noastre sunt cei ce mint ori ascund adevărul, ba plătesc și pe alții ca să mintă și să amăgească : oamenii cum se cade mărturisesc adevărul chiar și știind, că vor avea să-și plătească scump îndrăzneala.

Se vor împlini încurând patruzeci de ani de când mi-am început lucrarea literară a-dese-ori spornică ; nu i-a trecut însă până

acum nimănui prin minte să mă socotească *pesimist*, căci atât în scrierile mele literare, cât și ca ziarist am stărnit mai mult decât ori și cine asupra adevărului, că Dumnezeu l-a făcut pe om cu desăvârșire bun și că numai prin îndemnul Necuratului se strică cei slabi de înger, dar în cele din urmă tot binele iese biruitor. Nici un om cu judecată n'o să mă socotească acum la vârsta mea *pesimist* pentru că zic, că mișei sunt mișei și că nemernicia e nemernicie. Am zis-o toată viața mea și-o vor zice toți cei ce-și iubesc neamul și țin ca cei intrați în slujba Necuratului să nu poată zădărnici silințele oamenilor lui Dumnezeu.

Nu poate să fie omul mai cruțător decât noi, cari vedem în fiecare clipă mișelii mari și mizerii de necrezut și nu spunem nici a miia parte din ceea ce știm, căci ni-e rușine, că suntem oameni. O dată trăește însă omul în lumea aceasta și nu e vrednic să moară în pace, dacă nu-și face datoria spunând adevărul și dându-și silința să ridice nivelul moral al societății, în care trăește.— Nu! — nu „supărarea“, ci durerea deschide inima celui ce-și iubește semenii.

Ioan Slavici.

Măcelul dela Pânade.

— Măcelărirea unui sat românesc —

E aproape o săptămână de când apărătorii țării, honvezimea noastră condusă de niște oficeri „viteji“ au săvârșit un măcel cumplit în cea mai pacinică comună românească, în Pânade de lângă Blaj, și guvernul nu și-a luat încă ostăneala să liniștească opinia publică măcar prin o declarație că „cei vinovați vor fi pedepsiți“.

Dimpotrivă, toate ziarele semioficiale se întrec în pervertirea vandalismului dela Pânade, vorbesc de pregătiri pentru o „adunare națională“, de atacul românilor, de agitații neînfrânate, — și înșiră toate minciunile câte le poate iscodi un creier bolnav.

Raportul autentic ce-l publicăm mai la vale confirmă întru toate crisele noastre de ieri. Raportul acesta e făcut de niște oameni cari au fost la fața locului și au vorbit cu victimele eroilor dela Csikszereda.

Comentariul l-am făcut ieri, n'avem ce să mai adăogăm...

În ziua de 25 August a. c. la orele 9 dimineața a sosit în comuna Pânade, cott. Târnavei mici, un batalion de honvezi din Csikszereda, a reg. 24 de honvezi, sub conducerea vicecolonelului Kádár.

In școală.

Oficerii au fost încvartirați în școală. Intrând în școală, căpitanul Iakab a zărit pe pereți table cu inscripții românești și a cerut notarului să le îndepărteze numai de cât.

— Nu voi suferi scrisoare românească pe pereții unei școli din Ungaria! — a strigat furios căpitanul.

Notarul, firește, a refuzat să îplinească acest ordin, spunând că nu are dreptul să dispună într-o școală confesională.

— Atunci le voi sfășia eu cu sabia! a strigat viteazul căpitan.

Îndată după sosirea lor în comună, oficerii s'au adunat la școala gr. cat. edificată din „fundațiunea Cipariu“. Aici au avut „masa“ și s'au pus pe băute și au băut atât de strașnic încât la orele 11 și jum. a. m. cu toții erau beți. Cheful l'au continuat și d. a., când în curtea școlii s'a ținut și jocul tinerilor din sat. Jocul a durat până după orele 5 și au luat parte la el și unii dintre oficeri.

Un căpitan turbat.

După orele 5 jocul s'a continuat afară de curte, în stradă, săteni cu militari împreună.

Cam pe la orele 6 și jum. a intrat în curte săteanul Juon Borcea cantoru, care venise în societatea unui honved pe care îl avuse de oaspe în acea zi. Borcea s'a alăturat la cei 10-15 săteni curioși aflători în curte și cu toții priveau când la oficerii, cari chefuliau, când la jocul din stradă. Îndată după aceasta a eșit din școală căpit. Iakab și sbierând ca o fiară: „prindeți-l, D-zeul lui de român, loviți-l“ s'a năpustit asupra lui cu mai mulți feciori (militari) și a început să-l lovească cu pumnii. Așa lovindu-l l'au târât până în stradă. Jocul a încetat numai decât, iar honvezii s'au despărțit de cătră săteni și cu toții s'au adunat în jurul căpitanului și alui Borcea.

Sătenii s'au postat de cea parte a drumului.

În vremea aceasta a sosit și notarul Gregorie Simon și apropiindu-se împreună cu primarul Alex. Poșa de căpitan s'a rugat de el să nu-l maltrateze pe Borcea, că n'a greșit nimănui. El îl va duce acasă. Bietul Borcea zăcea întins pe pământ, zdrobit de loviturile primite.

Măcelul începe.

Căpitanul sbiera ca și o fiară, și pe când notarul a reușit să-l ridice pe Borcea dela pământ, se năpustiră din nou asupra lui și l'au doborât. Irimie Login eșise în vremea aceasta din șirul sătenilor și voia să se apropie și el pentru a da mână de ajutor în ducerea acasă a lui Borcea. Căpitanul a strigat însă numai decât după patrulă, care a sosit în câteva clipe și a luat la bătăi de puști pe Irimie Login și după ce l'au bătut crunt, i-au dat drumul.

Oamenii din sat înspăimântați de cele ce au văzut, au luat-o în direcția crășmei satului, pe un delușor în depărtare de 30—50 pași dela școală. Notarul văzând poporul înfricat, s'a apropiat de el și l'a rugat să se împrăstie pe la locuințe, asigurându-l totodată că nu i se va întâmpla nimic.

Poporul adunat la acest loc voia să urmeze acestor cuvinte, dar auzind înjurăturile honvezilor și-a exprimat temerea, că vor fi străpunși de baionete. Notarul, ca să arete că temerea lor e lipsită de orice basă, a și luat pe unul dintre ei: Leonte Cipariu (strănepot de al marelui Cipariu) și ținându-l de mână a plecat cu el spre casă. Ajungând așa împreună în dreptul școlii, — căci pe aci era calea — honvezii postați la acest loc s'au năpustit asupra lor. Înzădar

a strigat notarul: „Pentru Dzeu, nu mai ațâțați focul, eu sum notarul și voesc să-l duc pe omul acesta acasă, ca să arăt popoului, că n'are de ce să se teamă!“ căci honvezii s'au năpustit droaie și în momentul următor Cipariu, rănit grav de loviturile de baionete și pumni, a căzut fără simțiri în șanțul de alături.

Lupta în Cărciumă.

Ce-a urmat după aceasta a fost oribil. S'a sunat alarma. Honvezii postați pe la curte au eșit cu arma și s'a pornit un măcel general. Oamenii cari se aflau în dreptul crășmei, pe colină văzând apropierea honvezilor cu cari erau și 2 oficeri, au luat-o în fugă spre cărcimă și intrând aici au închis după ei ușa.

În cărciumă erau câți-va săteni și 2 honvezi cari liniștiți beau, fără ca să aibă cunoștință de ceea ce se petrece afară. Văzând fețele înspăimântate ale celor intrați, i-au întrebat ce e, la ce ei au răspuns honvezilor „Vin cătanele să ne omoare.“ În momentul acesta ferestrele s'au făcut țandări, iar prin ele mai mulți honvezi au pătruns înlăuntru, lovind în dreapta și în stânga pe cei aflători. De atâta brutalitate chiar și cei doi honvezi, cari erau mai de înainte în cărciumă, au rămas uimiți și au dat pe față indignarea lor: „Pentru Dzeu ce prostie faceți?“

Cărcimarul, ca să dea drumul celor aflători înăuntru, a deschis ușa și atunci au intrat cei 3 oficeri întrebând ce să petrece. Cărcimarul s'a plâns de paguba ce i s'a făcut, spărgându-i-se toate mobilele. Oficerii l'au asigurat că va fi despăgubit.

Honvezii de aici au eșit în stradă și-au pornit în jos, necruțând în drumul lor pe nimenea.

Orgii.

Sunt martori, așa bunăoară luon Cergovean, care a auzit pe un oficer urlând cuvintele: „toți trebuie omorâți și satul aprins!“ Nu-i cunoaște însă nici numele, nici rangul.

Cea mai nevinovată victimă e luon Borcea tonică, care fără de a avea cunoștință despre cele ce se petrec în satul lui, se întorcea liniștit dela câmp cu carul. Sosind în sat l-au înălțit și pe el honvezii și dela moalele capului până deasupra nasului i-au crăpat capul în două. Creerii i-au ieșit, oasele frânte în țandări erau lipite încă de față când l-au luat doctorii în grijă. E pe moarte și n'are s'ajungă ziua de mâine.

N'au fost cruțate nici femeile și băieții de prin curți. Așa bunăoară honvezii au pătruns în o stradă laterală (hudiță), iar aici în curtea lui George Zerieș au străpuns în foale pe nevasta acestuia, și pe cumnata lui Maria Câmpian. Ambele sunt în agonie. Grav răniți sunt: 1. Cipariu Leonte, 2. Borcea Ion, 3. Brașovean luon, 4. Scoarță Lia, 5. Irimie Tonu, 6. Lupean Pavel, acest din urmă tocmai ținea și se răzima de porțiță, ca să nu intre și la el honvezii, dar durere aceștia au fost mai isteți decât el, căci peste poartă l-au străpuns în cap.

Răniți mai ușor sunt la 30 cari toți au fost ascultați. Mai sunt și de aceia cari mai bine suferă în tăcere decât să ceară dreptate — zădarnică.

Notarul, văzând vărsarea de sânge, l-a rugat pe vice-colonelul Kádár să dea ordin de retragere, căci altfel o să măcelărească toată comuna și tot odată să dispună medicului de reg. Czirják să stea în ajuto-

rul celor răniți. Vice-colonelul, care în tot cursul acestui măcel stătea răzimat de pământul școlii, cu un sânge nemai pomenit de rece a zis ceva vorbe neînțelese. La a doua rugare însă totuși s'a sunat retragerea, iar măcelul a încetat. Primul ajutor s'a dat din partea drului Alexandru Pop și dr. Béla Rohonczy, ambii locuitori ai Blajului.

Tribunalul din Ibașfălău a delegat o comisiune pentru anchetarea faptului. Din comisie fac parte: Madaras Gábor, jude de investigație, și Stupiár Sámuel, procuror.

Tribunalul militar de asemenea a anunțat sosirea unui judecător.

Ca să aveți o părere despre modestia și bunătatea acestui popor, asupra căruia s'a năpustit bătaia lui Dzeu în chipul honvezilor, amintesc numai atât, că înșiși honvezii după ce au fost încuartați s'au exprimat, că în tot cursul manevrelor n'au întâlnit până acum oameni mai buni și pretinoși. Nici pentru cuartir, nutreț și fân n'au cerut nimic, ci au zis, lăsăm să judecați d'voastră dacă suntem vrednici de ceva.

În comună pe lângă toată durerea și jalea domnește liniște perfectă.

Presă maghiară.

Presă maghiară începe să se ocupe cu vandalismul dela Pănade și-și exprimă și ea mirarea că cercurile competente nu publică nici un comunicat oficial, de altminteri însă pervertesc.

În frunte merge „P. H-p“, care, deși constată că oficerii ziua întregă au chefuit, totuși îi scoate beți pe — români! Afirmă în același timp că dl Maniu a „calumniat“ honvezimea și cere să se porniască cercetare împotriva lui. Dl deputat Maniu în scrisoarea dintâi adresată ziarului nostru și ziarului maghiar „Bud. Napló“ n'a spus decât adevărul, care însă e mult mai trist decum îl putuse constata Domniasa în momentul întâi.

Pare că am ști cum ar fi scris „P. H-p“ dacă n'ar fi fost vorba de niște „valahi“, ci de fiii scumpi ai „națiunii“...

Un raport cinic.

Comisia delegată de comanda militară din Cluj și-a prezentat raportul. După cum i-se telegrafiază ziarului „P.-Lloyd“, în acest raport se spune că „vărsarea de sânge a fost provocată de o neînțelegere (!). Intre soldați și români a izbucnit ceartă, care a luat dimensiuni mari. Văzând comandantul Kádár, că e să se încingă o bătaie crâncenă, a dat ordin să se sune alarma, ca să-i silească pe soldați să se pună în rânduri. Soldații însă n'au înțeles signalul (!), au crezut că e o poruncă de-a continua atacul (!) și i-au urmărit pe Români până în casele lor, unde au devastat mobilele și au rănit o mulțime de persoane. Ofițerii n'au luat parte la bătaie!“

Adică, soldații n'au înțeles signalul, sau mai bine zis l-au înțeles rău... „Lupta“ a durat, însă, aproape două ciasuri! Oficerii ar fi avut de-o sută de ori vreme să dea alt signal, dacă signalul de alarmă a fost interpretat rău, — cea ce e o imposibilitate. La orele 5 și jumătate soldații erau încă pe la școală și abia după orele 7 s'a sunat din nou alarma, și soldații numai decât au înțeles signalul! La o-

rele 5 nu l-au înțeles, la orele 7 — după ce au măcelărit un sat întreg — l-au înțeles.

Cronica externă.

Situația în Maroc.

Ziarul „Matin“ (Paris) află din Casablanca: Guvernul a început organizarea poliției din Casablanca.

De participarea Spaniei la această organizare nu se vorbește.

Poliția va fi organizată de comisarul francez Dorde.

Pentru moment numărul poliștilor va fi 12. iar mai târziu 14.

La Casablanca liniștea e acum restabilită și europenii se pot plimba prin oraș fără pericol.

Magazinele au fost redeschise. Prețul alimentelor e foarte mare.

Prima misiune a poliției va fi să curețe orașul și să îmbunătățească starea sanitară.

—După cum comunică ziarul „Figaro“, generalul Drude dispune actualmente de 3000 de arme.

Forțele acestea nu-i sunt însă suficiente pentru a ataca pe indigenii revoltați din Tadder, de oarece Drude nu poate cunoaște puterea inamicului.

Expediția plănuită în interiorul țării va avea misiunea de a cerceta numărul și forța inamicului.

Până acum pierderile francezilor sunt mici, în total 5 morți și 47 răniți.

De altă parte din Tanger i se telegrafiază ziarului „Times“ din Londra că funcționarii sunt foarte pesimiști asupra situației. Parte din trupele sultanului cari luptă în contra tribului Kmasa s'au retras la Alcazar. Conducătorul altei trupe a declarat că e silit să se retragă la Tetuan dacă nu va avea bani și munițiuni, pentru că toate triburile s'au unit în contra Magzenului.

Știrea despre asasinarea sultanului Abdul Hazis nu se confirmă.

Progromul din Nicolaew. „Petersburga Wiedomsty“ primește din Nicolaew știrea unui progrom în contra evreilor. Banda neagră folosindu-se de asasinarea unui polișt a agitat în contra populației evreiești.

Membrii bandei negre au atacat magazinele evreiești, au dărâmat zidurile și au jefuit totul. Evreii cari au încercat să se opue au fost maltratați. Pe stradă jefuitorii au tras focuri asupra evreilor. Membrii bandei negre au voit apoi să se îndrepte spre strada Lobowaga, cartierul cel mai bogat din Nicolaew.

Ei au fost însă respinși de trupele sosite pentru restabilirea ordinii.

Sentința în procesul Conspiratorilor.

Tribunalul militar a adus sentința sa în procesul pornit împotriva arestaților cari au conspirat împotriva țarului. Trei dintre acuzați au fost condamnați la moarte prin ștreang; trei la muncă silnică pe 8 ani, unul la patru ani. Cinci acuzați au fost condamnați la pierderea drepturilor politice, 6 înși au fost achitați. Intre acesta e și avocatul Fedossiew și soția sa.

Jubileul principelui Ferdinand.

Țarul Nicolae i-a adresat principelui Ferdinand al Bulgariei o telegramă în care își exprimă simpatiile pentru principe și-i doarește viața îndelungată ca să-și poată termina marea operă pentru prosperarea poporului bulgar.

Res Caransebesienses.

— Urmare. —

E vorba și deosebirea de tact politic, care e de foarte mare însemnătate.

Cu vizir deschis și franc o spun, ce simt gândesc și fac. E o scornitură a dușmanilor mei, că a fost și e scopul meu maghiarizarea — cum m'au învinuit — fiindcă totdeauna sus și tare am ținut și țin la neamul meu, totdeauna faptele mele au fost românești, dar sunt de credința firmă, că calea apucată e singura corectă, pe care înaintând pot mai mult ajuta poporului, care m'a onorat totdeauna până acuma cu încrederea sa.

Repet: scopul mi-a fost și-mi e: înflorirea economică a vestitei noastre graniți, ca aici grănicerul să se simtă bine, mulțumit. Inceputul fericit l'am și făcut: dealurile Mehădiei din nou vor înflori. Calea ferată Caransebeș-Hațeg se face deja și alte căi ferate se vor face cât de curând, cari vor aduce cu sine bunăstarea în graniță. Voi exopera, după cum am și exoperat pomi, ca domăritul să înflorească și voi stărui să se înființeze școală de meserii, ca să ne avem maistorii noștri iscusiți.

Toate acestea și altele multe le vom face frați grăniceri, cu ajutorul lui Dumnezeu. Vom căuta să aveți pășuni mai multe și mai bune, ca școlile noastre să fie ajutate ș. a. m. d. Toate acestea se pot face numai cu ajutorul guvernului.

Dar, de ce vă mai și înșir eu oare acestea? Doar voi, iubiți frați, în convingerea aceasta ați votat cu mine la alegerea de deputat, de asemenea reprezentanța și comitetul Comunității de avere, în fruntea căreia stau din încrederea voastră, totdeauna mi-a dat drept și mi-a arătat cea mai mare încredere ce e cu putință. Fiindcă numai cu bunăînțelegere se pot face lucrurile mari, iar înflorirea economică a graniței, zău, nu e lucru mic.

Am umblat, am călătorit prin țări, unde soarta sateanului e mult mai bună, prin Germania, Italia, Șvițera etc. Vedeți: scopul meu e, ca în cât mai scurtă vreme și voi să fiți în acea bună stare de invidiat, în care am văzut eu, că sunt acei țărani.

Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu bunăînțelegere și asta o vom ajunge. În zadar bârfesc atâția, cari numai din nume ne cunosc. În zadar scriu contra noastră foi ca Lupta, Tribuna, Poporul Român, cari nici ideie n'au de soarta rea, în care se află granița și de multele lucruri, cari trebuesc aici făcute. În felul acela, cum scriu, samănă numai neînțelegere, care nu e bună atunci, când e vorba de împlinirea unei misiuni atât de românești: ridicarea economică a poporului nostru din graniță.

* * *

Pentru ridicarea nivelului social și rostului politic al unui popor nu e îndestulătoare numai propășirea economică. Bunăstarea materială e numai mijlocul, fără de care nu se poate ajunge ridicarea în cele spirituale. Cu cât mai mulți oameni cumiți, oameni cu carte are un popor, cu atât îi crește vaza lui între celelalte, fiindcă azi știința, comorile cari nu ruginesc, dau prețul unui popor. Dacă un ținut are mai mulți oameni cu care dintre ai săi, poporul acela merge cel puțin cu câțiva pași înaintea poporului din alt ținut, la caz de nu are oameni de ai săi cu carte.

Acestea avându-le în vedere și luând în deosebi în considerare râvna cea mare, ce o arată grănicerii după carte, în înțelegere cu comitetul comunității de avere am ridicat numărul și suma stipendiilor, ca și băiatul cel mai sărac, dar râvnitor, să facă spor la învățătură și să aibă prilej de a învăța carte.

Firește cu toate acestea mulți fii cu pricepere și talent ai neamului nostru din graniță, totuși au fost siliți să rămână la vechea meserie a strămoșilor, fiind-că pentru voi și față de estinderea cea mare a graniței gimnaziile, — cum au fost până acum — erau prea departe și totuși îi costa pe bietii oameni mari sume de bani.

Drept aceea m'am gândit la ceva cu mult mai bun.

O dorință veche și legală a grănicerului a fost să aibă în Caransebeș un gimnaziu. Dorința aceasta a fost o dorință dreaptă. Și noi grănicerii, am voit să ne avem oamenii noștri cu carte.

Căci grănicerul e om inteligent, dornic de cultură și carte. Doar cei mai mulți ofițeri superiori români din graniță au eșit. Neavând însă gimnaziu aproape și fiind oameni săraci pe carierele civile grăniceri de samă îi putem număra pe degete și cauza la toate acestea nu e doar, că poporul nostru grăniceresc nu ar voi să învețe, ci că nu are școală în apropiere, iar să meargă în depărtare nu poate, pentru-că e sărac.

Deja când cumpăneam în gândul meu aceste împrejurări, mi-am propus să mișc toate pietrele, ca să pot câștiga gimnaziu pe seama grănicerilor. În această propunere a mea m'a înrădăcinat și mai tare faptul, că am văzut câtă trudă își dă bietul grănicer, numai ca să ajungă un biet codrean. Și mi-am zis: poporul acesta, să aibă un gimnaziu, ar face minuni. (Sfârșitul va urma.)

ȘTIRILE ZILEI.

Vineri, 30 August.

— **Necrolog.** Cheorghe Clococeanu, funcționar la căile ferate române, a răposat în Viena la 25 August n., în vârstă de 43 de ani.

Inmormântarea lui a avut loc în cimitirul central din Viena.

Odihnească în pace!

— **Mare foc în capitală.** Eri nainte de amiază s'a declarat un mare incendiu în capitală. S'a aprins interiorul fabricii de pigmente în urma nebăgării de seamă au fochistului, care alimentase prea peste seamă focul în cuptorul locomobilei. În câteva minute o mare de flăcări a fost tot interiorul fabricii. În urmă focul cuprinse și partea din afară a fabricii, iar d'aci flăcările a trecut și asupra magazinului de cereale ale unui Spitz Miksa cu numele, unde erau grămadite mai multe mii de măji de grâu. Au ars ca la 2000 de măji de cereale, scăpând restul în urma încordării supraomenești a pompierilor de a localiza incendiul.

— **Nou gimnasiu catolic la Neoplanta.** Din Neoplanta (Neusatz) se telegrafează că consiliul orășnesc în ședința sa ținu'ă eri a hotărît să clădească pe seama noului gimnasiu catolic de acolo o zidire pompoasă.

Foc în un laboratoriu de chimie. Joi seara s'a aprins în strada Izabella din loc laboratoriu de chimie al lui Wein Lipót &

Comp. Pompierii veniți la vreme la fața locului au reușit să salveze obiectele mai de valoare din laboratoriu.

— **Femei profesori la universitatea din Viena.** Din Viena se depeșază că ministrul cultelor și al instrucției publice a aprobat hotărârea de mai nainte vreme a facultății filozofice cu privire la aplicarea de profesori femei la acea facultate. În urma asta d'șoara Dr. Elisa Ritter a fost admisă în calitate de privat-docentă pentru filologia romanică la acea facultate.

— **Mil onari bătauși.** La New-York s'au bătut doi milionari, dar nu pe stradă, ori la cafenea, ci în ședința direcției căilor ferate centrale Illinois. S'au încăierat un fost președinte al direcțiunii cu actualul președinte în urma unei propuneri făcute de fostul președinte Propunerea aceasta a fost respinsă din partea membrilor direcțiunii în urma cererii președintelui. Din cauza asta propunătorul atât de mult s'a infuriat, încât s'a adresat președintelui cu cuvintele de ocară: Ești cumpărat de Harryman (un alt trust de trenuri în statul Illinois)! — Mințești — îi răspunse președintele, în urma căruia rănosul Harahan (așa se chema proprietarul) sări asupra lui și-l lovi în cap. Membrii direcției abia i-au putut despărți.

— **Mari inundări în Japonia.** Revărsarea apelor a pricinuit până acuma, după cum se anunță din Tokio, mari pagube în Japonia. În localitatea Gumma 1800 case sunt în apă; 49 de oameni s'au înecat, 250 au dispărut. Apa eșită din alvia râurilor nepădește tot mai mare teritoriu așa că comunicația trenurilor în jurul capitalei a trebuit sistată.

— **Holera în Rusia.** S'apropie timpul alegerilor de deputați în Dumă, și epidemia de holeră încă nu poate fi stărpită, ba ea se răspândește zi cu zi. Autoritățile sunt colosal de mâhnite din cauza că măsurile, profilactice n'au nici un rezultat.

— **Intâlniri princiare.** „Vossische Zeitung“ primește informația că în cursul toamnei acesteia mai multe personajii princiare vor face vizite la curtea regală daneză din Copenhaga. În câteva zile ar avea să urmeze vizita regelui George al Greciei, după aceea se așteaptă vizita reginei engleze cu fiica ei principesa Victoria. Tot în toamna aceasta ar face o vizită la Copenhaga și regele Angliei, Eduard VII.

— **Almanahul Societății „Petru Maior“** format mare 8°, copertă elegantă, cu ilustrațiuni, poezii, proză aleasă, scrisă anume pentru almanach (de d-nii I. Slavici, Dr. Alexandru Moșsoyni, Dr. At. M. Marienescu), în care se cuprinde și istoricul primei societăți academice române din Ungaria. Costă acum în loc de 4 cor. numai 1 cor. + 20 bani porto postal. A se comanda de la bibliotecarul societății, d-l Traian Crașovanu, stud. în drepturi (Strada Ráday-utca 20, III. 22.)

— **Necrolog.** Teodosie Lechințan, paroch gr. cat. în Cucerdea română a răposat la 29 August n. în vârstă de 47 de ani. Inmormântarea lui va avea loc Sâmbătă, 31 August n. în cimitirul din Cucerdea română. Odihnească în pace!

— **Explozie la poștă.** La poșta din Filadelfia (America) a sosit un pachet pe adresa secretarului de stat în ministerul de finanțe, Cortelio. Din norocire pentru secretar pachetul a explodat la poștă. Explosia a fost teribilă, dar nime dintre funcționari n'a fost nici măcar rănit.

— **Grevă generală la Alba-Regală.** Nainte cu câteva zile se proclamase la Alba-Regală o grevă generală a tuturor muncitorilor. La locul designat de comitetul greviștilor se adunaseră vreo 1500 de muncitori, cari așteptau aci sfârșitul grevei. Se putea lua cu siguranță ca muncitorii să iase învingători, dacă nu se mestecau în aface-

rea aceasta oamenii contelui negru. Eri, Joui nainte de amiază greviști se pomeniră cu un cordon de poliști în frunte cu vice-căpitanul poliției: Acesta după ce c ti sentența, dădu ordin celor de față să se împrăștie pentru a nu mai da ansă la disordini. Greviștii de sine înțeles n'aveau încătrău și în urma asta s'a dus fiecare în cătrău vedea cu ochii. Autoritățile contelui negru cugetă că prin dispoziția asta greva s'a terminat?

— **Defraudare.** O bancă din Bruxella a trebuit să falimenteze în urma defraudărei sumei de două milioane și jumătate de către un funcționar, care a dispărut. S'a constatat că defraudantul deja de multă vreme practica această meserie.

— **Congresul ziarștilor.** Miercuri s'a deschis în Haaga al VIII-lea congres al ziarștilor. Au sosit din toate părțile lumii vreo 300 de delegați. A luat cuvântul și scriitorul Max Nordau (pseudonim pentru Südfeld) declarând, că zionismul e compatibil cu patriotismul și n'are nimic comun cu tendențele reacționare. Președinte al congresului a fost ales David Wolfsohn din Köln.

— **Nivelul palamentului.** Măria Sa dl deputat Korda Bandi dela Ceica publică în ziarul „A Nap“ o scrisoare în care lămurește incidentul cu prietenul său Imger Soliman. Ziarul „A Nap“ publică scrisoarea „Intocmai“ cum a scris-o Măria Sa, cu aceiaș ortografie și lipsă de i terpunctie.

Măria Sa scrie consecvent un singur m, un singur l și t: barátomal, melém ült, nem köszöntöttük egymást, a ki hivó (kihivó, provocător), ütötem etc.

Așa scrie un deputat maghiar „inteligent“. Cum vor scrie ceilalți mai puțin inteligenți?

— **Procesul profesorului Dr. Hau.** O telegramă din Lipsca vestește că tribunalul imperial german va lua în desbatere apelația profesorului Dr. Hau împotriva sentinței tribunalului din Carlsruhe la 26 Septembrie.

— **Inșelăciunea unei bănci ungurești.** Se știe ce mișelie comisesse nu de mult o bancă ungurească din Baja (comit. Bács-Bodrog). Banca aceasta se ocupa și cu vânzarea de lozuri de stat, cari îi aduceau frumoase venituri. Numai cât banca voia să potenteze considerabil acest venit și de aceea a recurs la manopera dela vale.

Vânduse unui grădinar un loz, care la urmă fu tras cu câștigul de un milion.

Comptabilul băncii atunci se duse la grădinar de la care răuși să scoată lozul sub diferite pretexte, dându-i în schimb un alt loz.

În registrele băncii atunci a ras numărul lozului de mai nainte, scriind numărul lozului nou. Raderea aceasta se poate vedea bine, despre care comptabilul spune că vărsase călimărul cu cerneală.

Cu ajutorul acestui loz banca a putut ridica câștigul, iar bietul grădinar se putea uita la stele. Dar nu multă vreme a ținut bucuria băncii, căci cum, cum nu, grădinarul află despre mișelia comptabilului și afacerea a ajuns la proces.

După multe trăgănări, sub durată cărora direcția pentru a salva renumele băncii servia cu diferite explicații care de care mai caraghioasă și suspectă, se va face lumină.

Eri a fost ascultat comptabilul Wagner, care la toate întrebările judecătorului de instrucție a dat răspunsuri, din cari ori și cine se poate convinge că este vorba de o șarlatanerie cu sistem, în care probabil este amestecată și direcția. Comptabilul a fost deținut, iar investigația continuă.

— **S'a sinucis în temnița poliției.** Uu moșneag de 71 de ani ne având din ce trăi, căci îi se isprăvisă paralele, s'a dus la poliția din Pressburg cerând să fie internat acolo, până îi vin parale dela niște rudenii. Poliția i-a făcut pe voie. Dimineața a fost găsit spânzurat. Nenorocitul era orb, și ast-

fel a preferit mai bine să-și pună capăt vieții, decât să chinue pe pământ fără nici un rost.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor din părțile Aradului s'a ținut Joi, în 29 I. c. în Arad. Au luat parte la această adunare și P. C. Sa Archimandritul Aug. Hamsea, P. C. Sa Protosincelul Romul Ciorogariu, dl deputat dietal Vasile Goldiș și mulți oaspeți. S'au înscris membri fundatori: Dr. George Popa, Titu Guleş, Augustin Beleş. S'au înscris și mai mulți membri ordinari și ajutatori.

Viața socială.

Teatru în Perșani. Cu prilejul adunării generale a desp. Făgăraș al Asociațiunii, se va aranja în Perșani producțiune teatrală urmată de dans, Duminecă, 1 Septembrie n. Se va juca „O ședință comunală“, comedie într'un act de G. Stoica. Venitul curat e destinat pentru despărțământul Asociației.

Aceiași zi, la orele 10 a. m. se va ține și adunarea generală a despărțământului. Dnul George Boer, inv. dirigent în Viștea inferioară va ținea o disertație despre „Creșterea în familie“.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

Romanul ziarului „Lupta.“

Părinți și fii

de

(31)

Ivan Turghenieff.

„Văd bine ce rău mă cunoașteți, — zise ea — de și socotiți că toată lumea e deopotrivă, și că nu-i vrednic să te trudești cu studiarea fiecăruia deosebit. Eu, poate să vă povestesc într'o bună zi istoria mea... ma-ta însă fă bine și începe-o acuma“.

„Ziceți că Vă cunosc rău. E cu puțință. Mai știi, fiecare nat o fi o enigmă. Vorbind despre d-sa bunioară: d-ta fugi de societate, ea Vă-e sarcină, și unde nu invitați doi studenți, la casă. Frumoasă și cuminte cum sunteți, de ce nu Vă mutați la oraș?“

„Ce, cum ați zis numai? — zise ea sprinten — eu adecă-s frumoasă...“

Bazaroff își încruntă sprincenele.

„Nu de asta-i vorbă — continuă el neștiind încotro s'apuce — am voit să zic că nu pot înțelege, de ce V'ateți așezat la țară.“

„Nu înțelegeți? Ei dar într'un chip sau într'altul tot trebuie să vă fi explicat...“

„Așa-i. Eu dau cu socoteala că stați neclintită în același loc, fiindcă sunteți resfățată, Vă place confortul, și că de celelalte ahbar n'aveți!“

Doamna Odintoff zimbi din nou.

„Odată cu capul nu admiteți ca și eu sunt în stare a mă lăsa ca pradă închipuitor?“

„De curiozitate, — poate — zise Bazaroff privind-o cam strâmb — altcum nici vorbă“.

„Intr'adevăr? O, acuma știu de ce ne înțelegem noi așa de bine: suntem de-o fire în privința asta“.

„Noi ne înțelegem?“ repetă infundat Bazaroff.

„De sigur... P'aci să uit, că voiți să plecați“.

Bazaroff se sculă. Lampa ardea mocnit în mijlocul chiliei întunecoase, pline de mirezme. Storul flutura din când în când și lăsa să intre înviorarea voluptoasă și frea-metele tainice ale nopții. Doamna Odintoff sta înmărmurită, dar un neastâmpăr tănuit se făcea stăpână pe ea, întepându-se din ce în ce... care pe Bazaroff îl cucerise deja.

„Adecă ma-ta mă cugeți fericită, răsfățată de noroc, — urmă ea în același glas și stând cu ochii pironiți de fereastră — iar eu, eu simțesc dimpotrivă, că mă pot socoti cu drept cuvânt nefericită“.

„Ma-ta nefericită? De ce? Doară vă su-pără bârfelile bădărane?“

Doamna Odintoff făcu să i-se ivească pe față un fel de nemulțumire. Și îi era ciudă, că el nu voia să înțeleagă.

„Bârfelile acestea, Eugen Vassilievici, nici răsul nu mi-l pot dobândi, apoi sunt mult mai semețată, decât să mă poată jigni. Eu sunt nefericită fiindcă viața n'are farmece pentru mine, n'are cu ce mă mângăia. Ma-ta mă privești acum stând la îndoială, și zicând în cuget: „Un aristocrat înfășurat în hărbată și cufundat într'un jeț de cafea dă să-mi vorbească astfel?“ Nu vă zic împotriva, mi-e drag ceia ce numiți confort, dar în ciuda acestora nu mult îmi fac din viață. Impăcați contrazicerile acestea cum vă tae capul. De-al mintrea, ma-ta le vei porecli toate acestea de romantizm“.

„D-ta ești sănătoasă, nu ești datoare nimăruia cu răspundere, ești avută, ce mai trebuie? Ce-ați mai avea de dorit.“

„Ce aș dori? — suspină doamna Odintoff — Simțesc multă oboseală, am apucat la bătrânețe. Parcă decând lumea aș trăi. Da, da, sunt bătrână de acu, — repetă ea — trăgându-și pe umerii goi capetele mantilei. Ochii ei întâlneau pe ai lui Bazaroff și fața i-se înroși.“

„Am o grămadă de amintiri în urmă: un trai îmbelșugat la Petersburg, apoi sărăcia, mai apoi moartea tatii, mărișul meu, călătoria în Germania... și celelalte toate... Ce de amintiri. Și nici una la care te-ai opri cu drag, și înaintea mea o cale lungă, lungă și nici o țință... Și astfel să nu-mi fie groază a porni pe ea?“

„Sunteți disgustată?“

„Nu, dar nu-mi prieste nimic. Mi se pare că dacă mi-aș lega sufletul de ceva...“

„Ma-ta ai dori să iubesti, — îi întregi vorba Bazaroff — și nu ești în stare. Iată toată beleaua.“

Doamna Odintoff prinse a-și face de lucru cu chenorul mantilei.

„Eu să nu știu iubi?“ zise ea.

„Fără îndoială că nu. Inșă n'am drept El se luă de seamă numai decât, că stă față în față cu o femeie tânără și frumoasă.“

„Unde vă duceți?“ întrebă ea încet.

El nu răspunse, lăsându-se căzut pe scaun.

Să numesc asta belea. Din potrivă, trebuie să-ți faci milă de cel cuprins de o astfel de nebunie.“

„Nebunie? Ce nebunie?“

„De nebunia dragostei“.

„De unde știi?“

„Din auzite“ răspunse Bazaroff necăjit. O faci pe cocheta, cugetă el, fiindcă ți-e urât, și ca să-ți treacă de urât mă faci să-mi ies din minți, dar eu...“

Inima îi svâcnea de da să-i pleznească.

„Apoi sunteți poate prea nărvită, adause, și plecându-se peste scaun prinse a se juca cu ciucurii.“

„Mai știi. — Tot sau nimica. Iată ce-mi trebuie. Un schimb pe de-a întregul a sentimentelor. Dacă dau, o fac ca să capăt fără căință, și pe veci. Altfel mai bine nimica“.

„In cele din urmă — zise Bazaroff — condițiile-s ieftine. Mă mir numai cum de până acum n'ateți aflat ce căutați“.

„Credeti deci că-i așa de lesne schimbul acesta loial?“

„Lesne nu-i dacă te pui la chibzuite, dacă faci chiar socoteli, dacă stai în cumpene, și dacă tot mereu cântărești valoarea ta, dar e foarte lesne dacă-ți dai sufletul fără să ascuți de minte“.

„Cum să nu te cântărești!.. și încă scump să te ții! Dacă n'ai nici un preț, cui să te dai?“

Doamna Odintoff se îndreptă în scaun.

„Ma-ta tocmai așa grăești ca și cum ai fi trecut prin toate acestea“, îi zise lui Bazaroff. „Curat la întâmplare Ana Sergheievna, căci

daraverile de soiul acesta, precum știți, nu-s ed lefteria mea“.

„Dar ați ști să Vă dați?“

„Nu știu, nu mă pot mândri“.

Doamna Odintoff nu răspunse o boabă. Bazaroff se făcu tăcut. Răsunetul pianului îi făcu să tresară.

„Câtă vreme cântă Catia în ea-sară!“ se miră doamna Odintoff.

Bazaroff se sculă:

„Zeu ce mult a trecut; o fi timpul culcatului?“

„Mai stați, de ce Vă grăbiți... Mai am o vorbă pentru ma-ta“.

„Ce fel de vorbă?“

„Mai stați“, șopti doamna Odintoff aștinându-l pe Bazaroff cu ochii. Părea că examinează cu luare aminte.

Bazaroff făcu câțiva pași prin chilie, apoi deodată se apropie de doamna Odintoff îi zice scurt „Adio!“ și eși pe ușă, după ce o strânse aspru de mână, încât ea scoase un țipăt ușor. Ea-și aduse la gură degetele încă strânse lipit, suflă asupra lor, apoi sculându-se repede o luă grăbită către ușă ca și cu gândul de a-l chema înapoi pe cel îndepărtat. O femeie dădea tocmai să intre, cu o garafă pe tavă de argint. Doamna Odintoff se opri în loc, dete femeii poruncă să iasă, căzu iară în jeț, și se puse la chibzueli. O șuviță de păr i se despletii, și se rostogoi pe umăr semănând cu un șerpe negru.

Multă vreme arse încă lampa în salon, luminând pe doamna Odintoff care încă tot înmărmurită sta. Câteodată se mai netezea cu palma la brațele goaie, pișcate de recoarea aerului de noapte.

Doi ore în urmă a intrat și Bazaroff în odaia lui, cu fața întunecată, cu părul spulberat și cu condurii muiate de rouă. Arcadis încă veghia cu o carte în mână, și cu redingota încheiată până la urechi.

„Tu încă nu te-ai culcat?“ îi zise Bazaroff cam cu năcaz.

„Tu ai stat foarte mult cu doamna Odintoff în ea-sară, zise Arcadis lăsându-i nerespusă întrebarea.“

„Da, am stat cu ea, toată vremea cât ai cântat la pian cu Caterina Sergheievna“.

„Eu n'am cântat...“ grăi Arcadis, și nu mai scoase o vorbă. Simțea că era gata să-i năpădească lacrimile în ochi, și se păzea să nu plângă în fața prietenului său, de teamă că va fi luat în râs și batjocură.

Va urma

Poșta redacției.

Dlui Barbul, preot. „Luceafărul“ apare în Sibiu sub direcția dlui O. Goga și O. C. Tăslăuanu. Abonamentul pe un an 12 coroane. În România: «Sămănătorul», abonamentul 12 lei, „Viața literară“ 7 lei, «Convorbiri Literare» 15 lei, «Convorbiri», 12 lei, toate în București, „Viața Românească“, lași 15 cor.

Abonat 834. Locuința privată nu i-o știm. La ora aceea numai în oficiu îl poți întâlni (Gresham palota.)

Economie.

Prețurile untorei (unsoarei) de pora Budapesta. Prima calitate untură de Peste 144—145 coroane, cu butoiu.

Viena. Prima calitate 142—144 coroane fără butoiu.

Seghedin. Prima calitate, 140—142 coroane, cu butoiu.

Comerțul extern al Bosniei și Erțegovinei în anul 1906. Guvernul regnicolar al țărilor Bosnia și Erțegovina a dat publicității un „conspect asupra rezultatelor principale ale comerțului extern“ al ambelor provincii în anul 1906.

Partea cuprinde trei mari capitolii și o

multime de tablouri, în cari ni-se prezintă diferitele mărfuri importate și exportate, precum și valoarea acestora în coroane.

Conform datelor statistice în cursul anului 1906 s'au importat în Bosnia și Erșegovina mărfuri în valoare de 109 milioane coroane față de 92 milioane coroane din anul 1905.

Valoarea mărfurilor exportate a fost 117 milioane coroane, față de 96 milioane coroane din anul 1905.

Bilanțul comercial al ambelor provincii s'a încheiat deci la sfârșitul anului 1906 cu un activ de 8 milioane cor., față de 4 milioane cor. din anul 1905.

Principalii articoli de import au fost: făină, haine, albituri, cafea, mașini ș. a., iar articolii principali exportati au fost: lemne, vite, prune uscate, grâne și piei.

Recolta României. Corespondentul din București al muzeului comercial din Budapesta a trimis un raport economic, conform căruia recolta grâului, ovăsului și orzului a fost satisfăcătoare.

Cucuruzul (porumbul) timpuriu promite o recoltă de 20—28 hectolitri la hectar, iar cel târziu 7—10 hectolitri.

Seceta mare a avut de urmare, că nu s'au putut face ogoarele, dar nici arăturile pentru rapiță.

Situația viilor e favorabilă. Recolta viilor în anul acesta e evaluată la 1.5 milion hectolitri.

Recolta Bulgariei. Conform raportului corespondentului economic al muzeului comercial din Budapesta, situația agricolă a Bulgariei, în urma ploilor abondente din lunile Maiu și Iunie — s'au îmbunătățit vădit.

Ploile au avut de urmare, că livezile și pășunile s'au îndreptat de asemenea așa, că agronomii nu vor fi siliți a vinde vitele din cauza lipsei de nutreț.

Pagubele pricinuite de astă-iarnă nu sunt deci atât de simțitoare, după-cum se credea.

Adevărat, că numeroase semănături de grâu de toamnă au trebuit arate, în locul lor s'a semănat la vreme cucuruz, care având ploaie la timp s'a dezvoltat îndestul de favorabil.

Recolta va fi ca cantitate inferioară celei din anul trecut, fiind prețurile mai mari, pierderile indeobște nu vor fi prea simțitoare.

Bursa de efecte. Din străinătate au sosit știri mai favorabile, astfel bursa a fost azi dispusă și animată.

Tendența generală a fost fermă. Cursurile valorilor internaționale, favorizate de speculație s'au urcat. S'au făcut numeroase tranzacțiuni.

Târgul efectiv de asemenea a fost animat.

Rentele cu tendență spre urcare. Valutele nu s'au schimbat.

La încheierea bursei au notat:

Acțiunile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	— 637 05
„ „ ung. a.	— 749.50
„ băncei de escompt a.	— 483.—
„ soc. căilor ferate austro ung.	— 652.—
Renta ung. de aur 4 proc. vinde	— 110.—
„ „ coroane 4 „ „	— 93.05
„ austr. de aur 4 „ „	— 115.—
„ „ coroane 4 „ „	— 96.—
Scrisuri fonciare „Albina“	— 101.—
Napoleond'or (20 franci aur)	— 19.20
mărci germane, aur — — —	— 23.56
Galbeni austriaci și ungurești	— 11.43
Bilete germane 100 mărci	— 117.70
„ franceze 100 franci	— 95.90
„ italiene 100 lire	— 95.87
„ române 100 lei	— 95.25
Ruble rusești de hârtie	— 2.54

Prețurile cerealelor. Tendența generală atât în târgul efectiv de cereale, cât și în cel pe termen a fost fermă.

Grâul și cucuruzul s'a scumpit, celelalte cereale și-au menținut prețurile.

Circulația a fost azi mai animată, cumpărătorii dispuși tendența la încheiere a rămas fermă.

Azi până la 12 ore din zi s'au vândut 15.000 măji metrice grâu.

Pentru cel mai frumos grâu de Tisa (80 kilograme greutate) s'au plătit 23 cor. 60 fil., iar pentru cel mai slab din com. Pestei (75 kilogr. greutate) 21 coroane 50 fileri maja metrică (= 100 kilograme).

Circulația cerealelor în ultimele 24 ore a fost următoarea.

		sosit	expedia
		măji	măji
		metrică	metrică
Grâu	— —	13195	— —
Secară	— —	4305	— —
Orz	— —	2991	— —
Ovăs	— —	663	— —
Cucuruz	— —	219	— —
Rapiță	— —	—	—
Făină	— —	—	14711
Tărâțe	— —	—	6878

Tendența generală în târgul pe termen de cereale a fost:

Au notat conform buletinului oficial: grâu pro Octomvrie: 11'56, 11'61, 11'60, pro Aprilie 1908: 11'97, 12'01—12'00.

Secară pro Octomvrie: 9'94, 9'91—9'90.

Ovăs pro Octomvrie: 8'24, 9'91—9'90.

Cucuruz pro Septemvrie 6'88, 6'87—6'88, pro Mai 1908: 6'92, 6'90—6'92 K. de 50 kgr.

Tariful transportului pe năi. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plătește până la Budapesta de 100 kilograme. Dela Panciova 50—54 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 32—34, Senteș —, Seghedin 52—54 Zenta 48—50, Titel 46—48, Timișoara —, Becicherecul-Mare 50—52 fileri.

În aceste sume sunt socotite și darea de transport, precum și taxa de asigurare.

Prețurile spiritului. Spirit rafinat, darea plătită „en gros“ 163 coroane. „en detail“ 167 coroane.

Spirit rafinat, darea neplătită „en gros“ 64 coroane, „en detail“ 68 coroane.

Spirit brut, darea plătită „en gros“ 161, „en detail“ 164 cor.

Spirit denaturat, „en gros“ 50 coroane, „en detail“ 52 coroane.

Prețurile cărnii, galifelor, legumelor, poamelor ș. a. în piețele din Budapesta.

Tovărășia economilor ungari, care aprovizionează piețele (halele) din Budapesta, a publicat la 28 August n. următoarele prețuri:

Carne: Carne de vită 110—150 coroane, carne de vițel 120—150 coroane, carne de porc 126—132 coroane, slănină proaspătă 130—136 coroane, slănină sărată 1.24—1.40 coroane, slănină afumată 1.24—1.30—1.28—1.40 coroane, slănină de topit 1.22—1.40 coroane, unsoare de porc 1.48—1.50 coroane, de maja metrică. — Carne afumată: 132—50 coroane, șuncă 1.50—1.52 coroane, salamă 4 coroane de chilogram.

Galife: Pui de găină, mici 130—180 fileri, mai mari 200—260 fileri, rațe slabe 280—360 fileri, rațe grase 4—8.50 coroane, găște grase 12—16 coroane, găine 2.40—4 coroane, curci 6—10 coroane de pe-reche.

Legume: Cartofi galbeni 6—7 coroane, roșii sau albi 5.40—6 coroane de maja metrică.

Poame: Struguri 32—60 fileri chilogramul.

Felurite: Miere 1.10—1.20 coroane de chilogram.

Oaie: Din Banat și Bacica 76—78 coroane, din Ardeal mai micuțe 74—76 cor de ladă (în fiecare ladă 1440 bucăți).

Piața din Budapesta.

L

Cereale.

Grâu, maja metrică, frumos .	23 cor. 60 fil
„ „ „ „ mijlociu .	22 cor. 35 fil
„ „ „ „ mai slab .	22 cor. 50 fil
Secară, maja, m. dela	18 cor. 80 fil. 19.30
Orz, „ „ „ „	15 cor. 10 fil. — 15.50
Cucuruz nou, „ „ „ „	13 cor. 80 fil. — 13.95
Ovăs, „ „ „ „	16 cor. 15 fil. — 16.80
Rapiță, „ „ „ „	35 cor. 20 fil. — 35.80

II.

Produse.

— Prețurile sunt socotite după 100 kilogr. și în banigata. —

Unsoare de porc, dela	153 cor. — 154 cor.
Slănină,	131 cor. — 139 cor.
Cartofi,	— cor. — fil. —

Spirit, 57.50 cor. — 58.50

Târgul de porci Kőhanya (Steinbruch).
(Prima calitate ungară).

Bătrâni fileri kilograme
Tineri 137—138 fileri kilograme

Redactor responsabil:

VASILE MACREA.

Tipografia „Pop. Rom.” Budapesta, István-ut 11.

Un candidat de avocat

român, cu praxă bună, află pe timp mai îndelungat aplicare momentană în cancelaria subscrisului avocat din Timișoara.

1—3 Dr Aurel Cosma.

„Timișiana“

institut de credit și economii, — Timișoara.

Concurs

pentru ocuparea unui post de funcționar la institutul de credit de economii „Timișiana“ din Timișoara, cu un salariu anual de

Cor 1290.— și
„ 360.— b. de cvartir,
total: „ 1560.—

Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească:

- 1) Absolvarea unei școale comerciale cu examen de maturitate;
- 2) Cunoștința perfectă a limbilor română, maghiară și germană, și
- 3) să dovedească, că au destulă praxă pentru a putea lucra independent.

Noul ales va fi denumit de funcționar definitiv al institutului după un an de probă.

Ofertele însoțite de certificatele necesare sunt a se adresa subsemnatei direcțiuni, cel mai târziu până la 10 Septemvrie n. 1907.

Postul este a se ocupa imediat după alegere.

DIRECȚIUNEA

inst. de credit și economii:

„Timișiana“ — Timișoara.

„Grănițerul“

Institut de credit și econ. ca societate pe acțiuni în Dobra.
Capit soc. C 250.000. Fond de rezervă C 60.000

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 6% interese. Depuneri până la 1000 cor. să pot ridica și să plătesc fără abdicere.

Acordă tot soiul de împrumuturi.

Cumpără și vinde realități.

Cu 1 Octomvrie 1907. deschide în piața Dobrei un magazin mare pentru produse, deci cumpără și vinde bucate și alte produse cu prețurile cele mai culante atât în mare cât și în detail.

DIRECȚIUNEA.